

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2001
3. volební období

178

USNESENÍ
ústavně právního výboru
z 80. schůze
dne 3. května 2001

Návrh posl. C. Svobody, S. Křečka, P. Němce, M. Výborného a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (tisk 804)

Po odůvodnění člena návrhové skupiny JUDr. Cyrila Svobody, zpravodajské zprávě posl. JUDr. Evy Dundáčkové, vyjádření ministra spravedlnosti JUDr. Jaroslava Bureše a po rozpravě

ústavně právní výbor

I. doporučuje Poslanecké sněmovně Parlamentu přijmout následující usnesení:

"Poslanecká sněmovna vyslovuje souhlas s návrhem posl. C. Svobody, S. Křečka, P. Němce, M. Výborného a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (tisk 804) v tomto znění:

"Zákon
ze dne 2001,

kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
a o změně dalších zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna občanského zákoníku

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 131/1982 Sb., zákona č. 94/1988 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 87/1990 Sb., zákona č. 105/1990 Sb., zákona č. 116/1990 Sb., zákona č. 87/1991 Sb., zákona č. 509/1991 Sb., zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 267/1994 Sb., zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona

č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb. a zákona č. 367/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 152 se slovo "ze" nahrazuje slovy "z výtěžku zpeněžení".

2. V § 153 odstavec 1 zní:

"(1) Zástavou může být věc movitá nebo nemovitá, podnik nebo jiná věc hromadná, soubor věcí, pohledávka nebo jiné majetkové právo, pokud to jeho povaha připouští, byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví podle zvláštního zákona, obchodní podíl, cenný papír nebo předmět průmyslového vlastnictví."

3. V § 153 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

4. V § 155 odstavec 5 zní:

"(5) Zástavní právo se vztahuje i na nároky zástavního věřitele z odstoupení od smlouvy, podle které vznikla zajištěná pohledávka, nebylo-li v zástavní smlouvě dohodnuto něco jiného."

5. V § 156 odstavec 1 zní:

"(1) Zástavní právo vzniká na základě písemné smlouvy (§ 552) nebo rozhodnutí soudu o schválení dohody o vypořádání dědictví. Za podmínek stanovených zákonem může zástavní právo vzniknout na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu. Zástavní právo může vzniknout také ze zákona."

6. V § 156 se doplňuje odstavec 3, který zní:

"(3) Jsou-li zástavou nemovité věci, které se neevidují v katastru nemovitostí, věci hromadné, soubory věcí nebo movité věci, k nimž má zástavní právo vzniknout, aniž by byly odevzdány zástavnímu věřiteli nebo třetí osobě (§ 157 odst.2 a 3), musí být zástavní smlouva sepsána ve formě notářského zápisu."

7. § 157 a 158 znějí:

"§ 157

(1) Zástavní právo k nemovitým věcem a k bytům nebo nebytovým prostorům ve vlastnictví podle zvláštního právního předpisu vzniká vkladem do katastru nemovitostí, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Zástavní právo k movitým věcem vzniká jejich odevzdáním zástavnímu věřiteli, nestanoví-li zákon jinak.

(3) Odevzdání movité věci zástavnímu věřiteli podle odstavce 2 může být nahrazeno jejím předáním do úschovy nebo ke skladování pro zástavního věřitele nebo pro zástavního dlužníka u třetí osoby, je-li to dohodnuto v zástavní smlouvě.

§ 158

(1) Zástavní právo k nemovitým věcem, které nejsou předmětem evidence v katastru nemovitostí, zástavní právo k věci hromadné, zástavní právo k souboru věcí a zástavní právo k movitým věcem, k nimž má podle zástavní smlouvy vzniknout zástavní právo, aniž by byly odevzdány zástavnímu věřiteli nebo třetí osobě (§ 157 odst.2 a 3), vzniká zápisem do Rejstříku zástav vedeného Notářskou komorou České republiky; to neplatí, bylo-li zástavní právo zřízeno rozhodnutím soudu nebo správního úřadu.

(2) Zápis zástavního práva do Rejstříku zástav provede notář, který sepsal zástavní smlouvu ve formě notářského zápisu, bezodkladně po uzavření zástavní smlouvy."

8. V § 159 odst.2 se slovo "zástavce" nahrazuje slovy "zástavního dlužníka".

9. V § 160 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

"(2) Zástavní právo k nemovitým věcem, které nejsou předmětem evidence v katastru nemovitostí, zástavní právo k věci hromadné, zástavní právo k souboru věcí a zástavní právo k movitým věcem, k nimž vzniklo zástavní právo, aniž by byly odevzdány zástavnímu věřiteli nebo třetí osobě (§ 157 odst.2 a 3), vzniklé na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu se zaznamenává v Rejstříku zástav vedeném Notářskou komorou České republiky."

10. § 161 zní:

"§ 161

(1) Dá-li někdo do zástavy cizí movitou věc bez souhlasu vlastníka nebo osoby, která má k věci jiné věcné právo neslučitelné se zástavním právem, vznikne zástavní právo, jen je-li movitá věc odevzdána zástavnímu věřiteli a ten ji přijme v dobré víře, že zástavce je oprávněn věc zastavit.

(2) Cizí nemovitá věc, věc hromadná, soubor věcí a byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví podle zvláštního zákona mohou být dány do zástavy jen se souhlasem vlastníka a osoby, která k nim má jiné věcné právo neslučitelné se zástavním právem. Totéž platí, jde-li o cizí pohledávku, jiné majetkové právo, obchodní podíl, cenný papír a předmět průmyslového vlastnictví."

11. V § 162 odst.1 větě třetí se slovo "zástavci" nahrazuje slovy "zástavnímu dlužníku".

12. § 164 a 165 včetně nadpisu znějí:

"§ 164

(1) Zástavní právo působí vůči každému pozdějšímu vlastníku zastavené věci, souboru věcí a bytu nebo nebytovému prostoru ve vlastnictví podle zvláštního zákona, nestanoví-li zákon jinak. Totéž platí, jde-li o každého pozdějšího věřitele zastavené pohledávky, o každého pozdějšího oprávněného ze zastaveného jiného majetkového práva nebo předmětu průmyslového vlastnictví a o každého pozdějšího majitele zastaveného obchodního podílu nebo cenného papíru.

(2) Ten, vůči němuž působí zástavní právo podle odstavce 1, má postavení zástavního dlužníka.

Uspokojení ze zástavy

§ 165

(1) Není-li pohledávka zajištěná zástavním právem splněna včas, má zástavní věřitel právo na uspokojení své pohledávky z výtěžku zpeněžení zástavy. Totéž právo má zástavní věřitel, jestliže pohledávka byla po své splatnosti splněna jen částečně, nebo nebylo-li splněno příslušenství pohledávky.

(2) Vznikne-li na zástavě více zástavních práv, uspokojují se zajištěné pohledávky postupně v pořadí, určeného podle doby vzniku zástavních práv."

13. Za § 165 se vkládá nový § 165a, který zní:

"§ 165a

(1) Zástavu lze zpeněžit na návrh zástavního věřitele ve veřejné dražbě nebo soudním prodejem zástavy. Při nařízení soudního prodeje zástavy a při prodeji zástavy soudem se postupuje podle občanského soudního řádu.

(2) Je-li pohledávka zajištěna více zástavami, může zástavní věřitel navrhnout zpeněžení kterékoliv z nich nebo, je-li to třeba k uspokojení pohledávky, může navrhnout i prodej více nebo všech těchto zástav.

(3) Právo zástavního věřitele domáhat se uspokojení pohledávky zajištěné zástavním právem u soudu po dlužníku není ustanoveními odstavců 1 a 2 dotčeno."

14. § 166 zní:

"§ 166

(1) Ten, kdo tvrdí, že prodej zástavy ve veřejné dražbě není přípustný, musí své právo uplatnit žalobou u soudu podanou proti zástavnímu věřiteli na určení nepřipustnosti prodeje zástavy.

(2) Žalobu podle odstavce 1 lze podat do 1 měsíce ode dne doručení oznámení o veřejné dražbě zákonem určeným osobám, nejpozději však přede dnem zahájení veřejné dražby.

(3) Veřejnou dražbu lze vykonat až po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 2; je-li v této lhůtě podána žaloba podle odstavce 1, lze ji vykonat až poté, kdy bylo o této žalobě pravomocně rozhodnuto.

(4) Ten, kdo podal bezdůvodně žalobu podle odstavce 1, je povinen nahradit zástavnímu věřiteli škodu, která mu vznikla oddálením prodeje zástavy za dobu od podání žaloby do dne rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci, jestliže zástavní věřitel uplatnil právo na náhradu této škody v průběhu řízení o žalobě před soudem prvního stupně; na návrh zástavního věřitele může soud již v průběhu řízení rozhodnout o tom, že je povinen složit do úschovy u soudu zálohu až do výše možné náhrady škody."

15. V § 167 odstavec 1 zní:

"(1) Je-li zástavou pohledávka, poddlužník je povinen splnit svůj dluh po splatnosti zastavené pohledávky zástavnímu věřiteli."

16. V § 167 odst.2 se slova "pohledávky, která je zástavou," nahrazují slovy "zastavené pohledávky".

17. § 168 zní:

"§ 168

Je-li zástavou jiné majetkové právo, postupuje se při jeho zpeněžení s přihlédnutím k povaze tohoto práva přiměřeně podle § 165a nebo podle § 167, nestanoví-li zvláštní právní předpisy jinak."

18. V § 169 písm. a) se slovo "dlužník" nahrazuje slovy "zástavní dlužník".

19. V § 169 písmeno b) zní:

"b) zástavní dlužník nebo zástavce nesmí nemovitou věc nebo byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví podle zvláštního zákona zastavit jinému, dalšímu věřiteli,".

20. § 170 až 172 včetně nadpisu znějí:

"Zánik zástavního práva

§ 170

(1) Zástavní právo zaniká

- a) zánikem zajištěné pohledávky,
- b) zánikem zástavy,
- c) vzdá-li se zástavní věřitel zástavního práva jednostranným písemným úkonem,
- d) uplynutím doby, na niž bylo zřízeno,
- e) složí-li zástavní dlužník nebo zástavce zástavnímu věřiteli obvyklou cenu zástavy,
- f) písemnou smlouvou uzavřenou mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem nebo zástavcem,
- g) v případech stanovených zvláštními právními předpisy.

(2) Promlčením zajištěné pohledávky zástavní právo nezaniká.

§ 171

(1) Zanikne-li zástavní právo k nemovitým věcem, k nimž vzniklo vkladem do katastru nemovitostí, provede se k témuž dni jeho výmaz.

(2) Zanikne-li zástavní právo zapsané nebo zaznamenané v Rejstříku zástav vedeném Notářskou komorou České republiky, provede kterýkoliv notář jeho výmaz, požádá-li o něj zástavní věřitel nebo bude-li mu zánik zástavního práva prokázán.

§ 172

Zástavní právo nezaniká, vztahuje-li se i na nároky zástavního věřitele z odstoupení od smlouvy, podle které vznikla zajištěná pohledávka (§ 155 odst.5)."

21. V § 173 odst.2 větě třetí se slovo "nemovitosti," nahrazuje slovy "nemovité věci nebo k bytu nebo nebytovému prostoru ve vlastnictví podle zvláštního zákona".

Čl. II

Změna notářského řádu

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zákona č. 82/1998 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb. a zákona č. 120/2001 Sb., se mění takto:

1. Za § 35a se vkládá nový § 35b, který včetně nadpisu zní:

"Rejstřík zástav

§ 35b

(1) Rejstřík zástav je veřejný seznam, který vede, provozuje a spravuje Komora.

(2) Do Rejstříku zástav se zapisují tyto údaje:

- a) označení zástavy,
- b) výše a právní důvod zajišťované pohledávky,
- c) zástavní dlužník, zástavce a zástavní věřitel, a to uvedením jména, příjmení, rodného čísla nebo data narození, popřípadě identifikačního čísla, a místa trvalého pobytu, jde-li o fyzickou osobu, nebo uvedením obchodní firmy nebo názvu, identifikačního čísla a sídla, jde-li o právnickou osobu,
- d) den vzniku zástavního práva,
- e) datum a čas zápisu.

(3) Soudy a správní úřady jsou povinny zaslat Komoře pravomocná rozhodnutí o zřízení zástavního práva k nemovitým věcem, které nejsou předmětem evidence v katastru nemovitostí, zástavního práva k věci hromadné, zástavního práva k souboru věcí a zástavního práva k movitým věcem, k nimž vzniklo zástavní právo, aniž by byly odevzdány zástavnímu věřiteli nebo třetí osobě, k provedení záznamu v Rejstříku zástav, a to do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

(4) Zápisy a výmazy z Rejstříku zástav provádí notáři pomocí elektronického přenosu dat. Záznamy zástavních práv na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu provádí Komora.

(5) Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis nebo záznam do Rejstříku zástav, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis nebo záznam neodpovídá skutečnosti.

(6) Každý je oprávněn nahlížet do Rejstříku zástav. Kterýkoliv notář vydá na žádost opis nebo výpis z Rejstříku zástav nebo potvrzení o tom, že v něm určitá věc, hromadná věc nebo soubor věcí není evidována jako zástava.

(7) Sněm Komory přijme předpis, kterým stanoví postup a způsob pro zápis, záznam, výmaz, nahlížení, opis a výpis z Rejstříku zástav a postup pro vedení, provoz a správu tohoto rejstříku. K platnosti tohoto předpisu je třeba souhlasu Ministerstva spravedlnosti (dále jen "ministerstvo").

(8) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši a způsob určení odměn a náhrady hotových výdajů notářů a Komory spojených s vedením, provozem a správou Rejstříku zástav.“.

2.V § 37 odst. 4 se slova „ministerstva spravedlnosti České republiky (dále jen „ministerstvo spravedlnosti“)“ nahrazují slovem „ministerstva“.

Čl. III

Změna občanského soudního řádu

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb.,

zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb. a zákona č. 137/2001 Sb., se mění takto:

1. § 200y a 200z včetně nadpisu znějí:

"Řízení o soudním prodeji zástavy

§ 200y

(1) Řízení o soudním prodeji zástavy je zahájeno na základě žaloby, kterou se zástavní věřitel domáhá nařízení soudního prodeje zástavy; to neplatí, neumožňují-li zvláštní právní předpisy soudní prodej zástavy.

(2) Účastníky řízení jsou zástavní věřitel a zástavní dlužník.

§ 200z

(1) Soud nařídí prodej zástavy, doloží-li zástavní věřitel zajištěnou pohledávku, zástavní právo k zástavě a kdo je zástavním dlužníkem.

(2) Ve věci může být rozhodnuto bez nařízení jednání jen za podmínek uvedených v § 115a nebo tehdy, jsou-li skutečnosti uvedené v odstavci 1 doloženy listinami vydanými nebo ověřenými státními orgány nebo veřejnými listinami notáře.

(3) Rozhoduje se usnesením."

2. Za § 200z se vkládá nový § 200za, který zní:

"§ 200za

(1) Usnesení o nařízení prodeje zástavy je vykonatelné dnem, kterým nabylo právní moci.

(2) Pravomocné usnesení o nařízení prodeje zástavy je závazné pro každého, proti němuž působí podle zvláštních právních předpisů zástavní právo k této zástavě.

(3) Podle vykonatelného usnesení o nařízení prodeje zástavy lze na návrh zástavního věřitele nařídit výkon rozhodnutí prodejem zástavy.

3. § 200aa se zrušuje.

4. V § 258 odst.3 se slova "o prodeji" nahrazují slovem "prodejem" a slova "věcí a nemovitostí" nahrazují slovy "a nemovitých věcí, věcí hromadných, souborů věcí a bytů nebo nebytových prostorů ve vlastnictví podle zvláštního zákona, příkázáním zastavené peněžité pohledávky a postižením zastavených jiných majetkových práv".

5. V § 261a odst.4 větě první se slova "rozhodnutí o prodeji" nahrazují slovy "usnesení o nařízení prodeje".

6. V § 268 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

"(3) Výkon rozhodnutí prodejem zástavy bude zastaven také tehdy, jestliže zaniklo zástavní právo."

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

7. V § 335 odst.1 se slovo "nemovitostí" nahrazuje slovy "nemovitých věcí a bytů nebo nebytových prostorů ve vlastnictví podle zvláštního zákona (dále jen "nemovitostí")".

8. V § 338a odst.1 se slovo "zástavy" nahrazuje slovem "zastavených movitých věcí a nemovitostí".

9. V § 338a odst.3 se slova "rozhodnutí o prodeji" nahrazují slovy "usnesení o nařízení prodeje".

10. V § 338a se odstavec 4 zrušuje.

11. Za § 338zq se vkládá nový § 338zr, který včetně nadpisu zní:

"Prodej zástavy

§ 338zr

(1) Na výkon rozhodnutí prodejem zastaveného podniku se užití ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem podniku, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Při výkonu rozhodnutí prodejem zastaveného podniku se nepoužijí ustanovení § 338f odst.2 a 3, ledaže jde o návrh dalšího oprávněného z usnesení o nařízení prodeje zástavy, a ustanovení § 338s, ledaže by věřitel přihlásil pohledávku zajištěnou prodávanou zástavou."

Čl. IV

Přechodná ustanovení

(1) Ustanoveními čl. I tohoto zákona se řídí i právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; vznik těchto právních vztahů, jakož i nároky z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(2) Řízení o soudním prodeji zástavy podle dosavadních § 200y, 200z a 200aa občanského soudního řádu a řízení o výkon rozhodnutí o prodeji zástavy zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Čl. V

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2002.".

II. pověřuje předsedkyni výboru, aby toto usnesení předložila předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu,

III. zmocňuje zpravodajku výboru, aby ve schůzi Poslanecké sněmovny podala zprávu o výsledcích projednávání tohoto návrhu zákona ve schůzi ústavně právního výboru,

IV. zmocňuje zpravodajku výboru, aby ve spolupráci s legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny provedla příslušné legislativně technické úpravy.

Jiří BÍLÝ v.r.
ověřovatel výboru

JUDr. Eva DUNDÁČKOVÁ v.r.
zpravodajka výboru

JUDr. Jitka KUPČOVÁ v.r.
předsedkyně výboru

